

Limit verejných výdavkov na roky 2023 a 2024

(indikatívny výpočet pre Program stability
Slovenskej republiky na roky 2022 až 2025)

apríl 2022

© Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, 2022

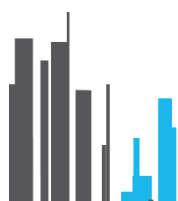
Táto správa prezentuje oficiálne stanoviská Rady pre rozpočtovú zodpovednosť v súlade s jej mandátom stanoveným v zákone č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Táto publikácia je dostupná na internetovej stránke RRZ (<https://www.rrz.sk>).

Copyright ©

Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť rešpektuje všetky práva tretích strán, najmä práva chránené autorským právom (informácie alebo údaje, štylistika a znenie textov do tej miery ak majú individuálny charakter). Publikácie Kancelárie RRZ s odkazom na autorské práva (©Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Kancelária RRZ, Secretariat of the Council for Budget Responsibility/Secretariat of the CBR, Slovakia/year, alebo podobne) smú byť použité (reprodukované, odkaz na internete, a pod.) len za podmienky, že bude správne uvedený zdroj. Všeobecné informácie a údaje publikované bez odkazu na autorské práva smú byť publikované bez uvedenia zdroja. Pokiaľ sú informácie a údaje jednoznačne získané zo zdrojov tretích strán, používateľ takýchto informácií a údajov je povinný rešpektovať existujúce práva, prípadne je povinný si získať povolenie na použitie samostatne.

Pripomienky alebo komentáre k správe sú vítané na e-mailovej adrese sekretariat@rrz.sk.

Limit verejných výdavkov na roky 2023 a 2024

RRZ na účely Programu stability Slovenskej republiky na roky 2022 až 2025, ktorý schválila vláda na svojom zasadnutí dňa 27. apríla 2022, predbežne vypočítala limity verejných výdavkov na roky 2023 a 2024. Pri výpočte postupovala podľa požiadaviek zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy¹, pričom ide o indikatívny výpočet, keďže aktuálny termín zverejnenia nevyplýva z požiadaviek legislatívy a zo samotného výpočtu nevyplývajú žiadne ďalšie kroky². Účelom vypočítaných limitov je možnosť stanovenia predbežných rozpočtových cieľov v programe stability a zahrnutie limitov do prípravy rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025.

Východiskom výpočtu limitov je základný scenár vývoja verejných financií vychádzajúci z odhadovaného salda verejnej správy v roku 2022, ktorý RRZ zverejnila v [Správe o dlhodobej udržateľnosti verejných financií za rok 2021](#). Štrukturálne saldá z tohto scenára budú východiskom aj pre výpočet limitov v zmysle ustanovení zákona (do 75 dní po zverejnení správy o udržateľnosti).

Základný scenár (tabuľka 1) vychádza z odhadovaného deficitu verejnej správy v roku 2022 vo výške 4,7 % HDP, čo zodpovedá štrukturálnemu deficitu 3 % HDP. Ide o odhad³, ktorý rešpektuje súčasný legislatívny rámec daný schváleným zákonom o štátnom rozpočte na rok 2022 a z neho vychádzajúci aktuálny odhad čerpania výdavkov zo strany MF SR. V prípade ostatných subjektov verejnej správy základný scenár vychádza z vývoja v roku 2021 po zahrnutí predpokladov RRZ⁴.

V ďalších rokoch RRZ v základnom scenári (t.j. bez dodatočných opatrení, tzv. NPC scenár) predpokladá automatické zhoršovanie štrukturálneho deficitu na 3,3 % HDP v 2023 a 3,6 % HDP v roku 2024. Pri takomto scenári dosahuje ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti hodnotu 5,4 % HDP, čo predstavuje **vysoké riziká⁵ spojené s dlhodobou udržateľnosťou verejných financií.**

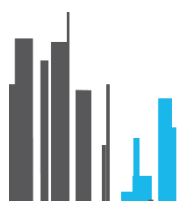
¹ Spôsob výpočtu limitu verejných výdavkov je uvedený v §30aa v odsekoch 3, 4, 6 a 7.

² RRZ je povinná podľa §37m zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy vypočítať a predložiť na rokovanie NR SR do 75 dní po zverejnení správy o dlhodobej udržateľnosti (správu zverejňuje v termíne do 30. apríla podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti) limit verejných výdavkov na roky 2023 až 2025 postupom podľa zákona na základe metodiky vypracovanej RRZ po dohode s MF SR a zverejnenou RRZ.

³ Dôležitosť realistického východiskového odhadu salda v roku 2022 podčiarkuje to, že jeho úroveň ovplyvňuje aj vývoj štrukturálneho salda v strednodobom horizonte. Vzhľadom na to, že ide o prvý výpočet limitov a limity sa vypočítavajú neštandardne uprostred volebného obdobia, RRZ po dohode s MF SR zvolila jedinečný prístup k odhadu salda v roku 2022.

⁴ Dôvodom odlišného prístupu k ostatným subjektom verejnej správy je, že na rozdiel od zákona o štátnom rozpočte, nemajú legislatívou určený rámec príjmov a výdavkov, a preto je vhodnejšie vychádzať z ich výsledkov hospodárenia za predchádzajúci rok.

⁵ Ukazovateľ do hodnoty 1 % HDP považuje RRZ za miernu odchýlku od dlhodobej udržateľnosti s nízkou mierou rizika. Ukazovateľ vo výške medzi 1 – 5 % HDP predstavuje podľa RRZ stredné riziká. Ukazovateľ nad 5 % HDP považuje RRZ za vysoké riziko pre dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Tab 1: Základný scenár vychádzajúci z odhadovaného salda v roku 2022 (mil. eur)

	2022	2023	2024
1. Príjmy verejnej správy	42 670	47 129	47 959
2. Výdavky verejnej správy	47 658	50 903	52 369
3. Saldo verejnej správy (1-2)	-4 988	-3 773	-4 410
- v % HDP	-4,7	-3,2	-3,6
4. Cyklická zložka	-432	93	60
5. Jednorazové vplyvy	-1 356	-12	-12
6. Štrukturálne saldo verejnej správy (3-4-5)	-3 200	-3 854	-4 458
- v % HDP	-3,0	-3,3	-3,6
- medziročná zmena		-0,3	-0,4
Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti (% HDP)	5,4		

Zdroj: RRZ

Pri stanovení hodnoty plánovaného štrukturálneho salda, ktoré je východiskom pre výpočet limitu verejných výdavkov, sa berie do úvahy (tabuľka 2):

1. miera rizika dlhodobej udržateľnosti verejných financií,
2. niektoré sankcie dlhovej brzdy a
3. odhadované vplyvy zmien v dlhodobej udržateľnosti vyvolané legislatívnymi zmenami schválenými národnou radou, ktoré nie sú zahrnuté v základnom scenári.

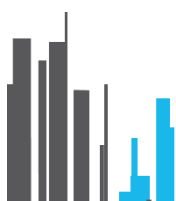
Riziká spojené s dlhodobou udržateľnosťou sú na základe základného scenára vysoké, čo znamená, že pre rok 2023 platí požiadavka na zlepšenie štrukturálneho salda voči základnému scenáru o 0,5 % HDP. Pri splnení tohto požadovaného zlepšenia by sa riziká znížili do stredného pásma, pričom aj v tomto prípade platí pre rok 2024 požiadavka na zlepšenie štrukturálneho salda o 0,5 % HDP⁶.

Hrubý dlh za rok 2021 bol nad najvyšším sankčným pásmom, ale z dôvodu 24 mesačnej výnimky od schválenia programového vyhlásenia novej vlády sa prísnejšie sankcie dlhovej brzdy neuplatňujú a platia len sankcie druhého sankčného pásma (predloženie zdôvodnenia nárastu dlhu a návrhu opatrení na zníženie dlhu vládou na rokovanie NR SR a zmrazenie platov členov vlády). Tieto sankcie nevstupujú⁷ do výpočtu plánovaného štrukturálneho salda. Prípadné sankcie spojené s výškou hrubého dlhu za rok 2022, ktoré by boli relevantné pre prípravu rozpočtu na rok 2024, ešte v súčasnosti nie je možné určiť, a preto sa do výpočtu plánovaného štrukturálneho salda nezohľadňujú.

Od začiatku roku 2022 (hraničný dátum pre zohľadnenie legislatívnych zmien v základnom scenári) nedošlo k schváleniu žiadnej legislatívnej zmeny ovplyvňujúcej dlhodobú udržateľnosť verejných financií, z tohto dôvodu sa tento faktor nezohľadnil pri určení plánovaného štrukturálneho salda.

⁶ Zákon nerozlišuje medzi vysokými a strednými rizikami spojenými s dlhodobou udržateľnosťou pri stanovení požiadaviek na zlepšenie štrukturálneho salda voči základnému scenáru (v oboch prípadoch je požiadavka vo výške 0,5 % HDP).

⁷ V zmysle zákona sa zohľadňuje iba požiadavka na zostavenie návrhu rozpočtu s nerastúcimi výdavkami (uplatňuje sa pri prekročení 3. sankčného pásma) a vyrovnaného rozpočtu verejnej správy (uplatňuje sa pri prekročení 4. sankčného pásma). Dôvodom je to, že tieto sankcie obsahujú numerické pravidlo, ktoré je možné aplikovať pri výpočte limitu. Ostatné sankcie dlhovej brzdy nie sú numericky stanovené alebo sa týkajú len úzkeho okruhu výdavkov prípadne výdavkov, ktoré nespádajú pod limit.

Po zohľadnení všetkých troch relevantných faktorov, plánovaný štrukturálny deficit, na základe ktorého sa vypočíta limit verejných výdavkov, je v roku 2023 na úrovni 2,8 % HDP a v roku 2024 na úrovni 2,6 % HDP. Tým by sa pri aktuálnych ekonomických predpokladoch zabezpečilo zlepšenie ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti celkovo o 1 % HDP počas rokov 2023 a 2024.

Tab 2: Výpočet plánovaného štrukturálneho salda (% HDP)

	2023	2024
1. Riziko udržateľnosti	vysoké	stredné
- zmena štrukturálneho salda voči základnému scenáru (medziročne)	0,5	0,5
2. Sankcie dlhovej brzdy (hrubý dlh za rok t-2)	2. sankčné pásmo*	-
- požiadavka na zmenu štrukturálneho salda	-	-
3. Zohľadnenie legislatívnej zmeny ovplyvňujúcej dlhodobú udržateľnosť	-	-
4. Zmena štrukturálneho salda voči základnému scenáru (kumulatívne)	0,5	1,0
5. Štrukturálne saldo v základnom scenári RRZ	-3,3	-3,6
6. Plánované štrukturálne saldo VS (4+5)	-2,8	-2,6
- v eur	-3 264 356 491	-3 229 462 984

* Hrubý dlh za rok 2021 bol nad najvyšším sankčným pásmom, ale z dôvodu 24 mesačnej výnimky od schválenia programového vyhlásenia novej vlády sa uplatnia len sankcie druhého sankčného pásma (predloženie zdôvodnenia nárastu dlhu a návrhu opatrení na zníženie dlhu vládou na rokovanie NR SR a zmrazenie platov členov vlády).
Zdroj: RRZ

Na základe stanoveného plánovaného štrukturálneho salda v rokoch 2023 a 2024 a dodatočných údajov z MF SR a Výboru pre daňové prognózy⁸ RRZ vypočítala limit verejných výdavkov na roky 2023 a 2024⁹ (tabuľka 3).

Tab 3: Výpočet limitu verejných výdavkov na roky 2023 a 2024 (eur, ESA 2010)

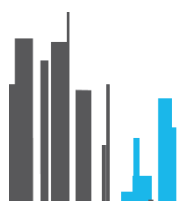
	2023	2024
(-) Plánované štrukturálne saldo VS	-3 264 356 491	-3 229 462 984
(-) Konsolidované výdavky na správu dlhu VS	1 071 146 751	1 178 514 176
(-) Výdavky zo štátneho rozpočtu na spolufinancovanie*	1 132 699 294	851 228 429
(-) Odvody Európskej únie	1 023 001 000	1 042 649 000
(+) Predpokladaný výsledok hospodárenia územnej samosprávy	-16 591 497	48 382 749
(+) Predpokladané kons. daň. príjmy bez jednorazových, cyklu a samospráv	35 333 318 991	36 651 808 025
(+) Predpokladané konsolidované nedaňové príjmy bez jednorazových, EU fondov, POO a samospráv	2 498 599 548	2 545 207 033
Limit verejných výdavkov (podľa §30aa, ods. 3)	37 852 836 489	39 402 469 186
Jednorazové výdavky mimo limitu zahrnuté v údajoch od MF SR	12 442 903	12 442 903
- imputovanie alikvótnej časti DPH za PPP projekty (R1, D4/R7)	12 442 903	12 442 903

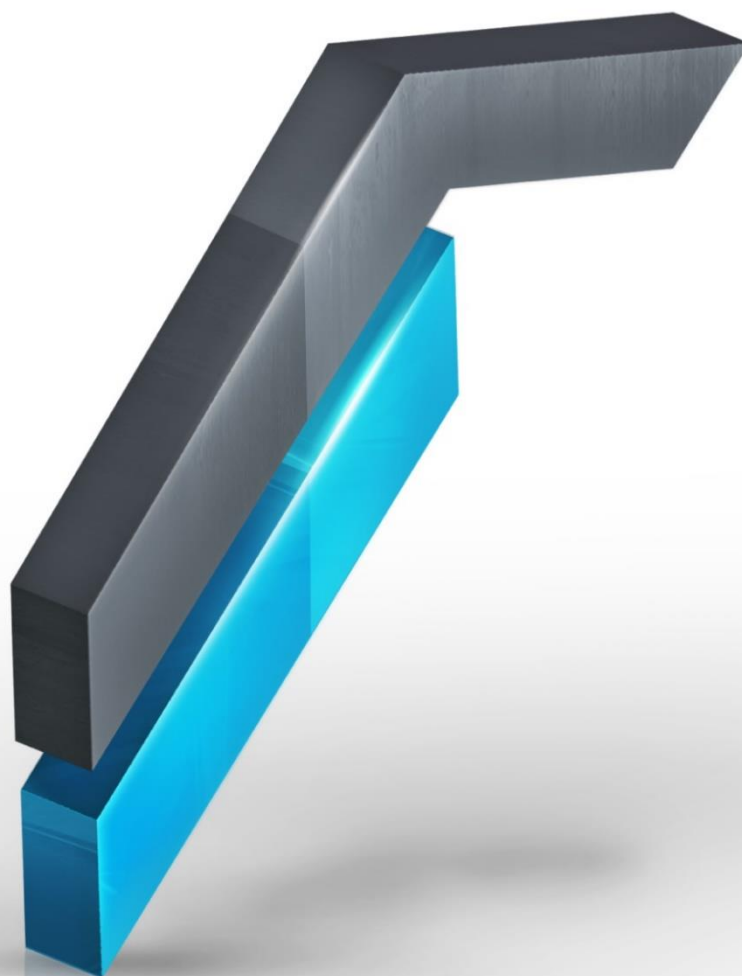
* vrátane úhrady DPH na projekty Plánu obnovy a odolnosti (POO)

Zdroj: MF SR, RRZ

⁸ Zdrojom údajov boli prognózy Výboru pre daňové prognózy z marca 2022 (vybrané daňové a nedaňové príjmy), ostatné údaje poskytlo MF SR zo schváleného Rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024. Konsolidované výdavky na správu dlhu sú z odhadu RRZ zo základného scenára.

⁹ RRZ nevypočítala limit verejných výdavkov na rok 2025, keďže MF SR v čase počítania limitu nedisponovalo potrebnými údajmi na tento rok.

**Kancelária Rady pre
rozpočtovú zodpovednosť**

Imricha Karvaša 1
Bratislava 1
813 25
Slovakia

www.rrz.sk